Ч. 31 (11.285). Львів, пятниця 10. лютого 1928 Poczłowa opłata opłacona ryczałtem. Рік XLVI

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол.
За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 25-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Берестейський мир.

Львів, 9. лютого 1928 р.

Нині, 9. лютого, минає десять літ від хвилі підписання берестейського мира між Українською Державою і центральними европейськими силами, що представляли союзний боєвий фронт у великій світовій війні проти антанти.

Є двоякі погляди на цей мир навіть серед самих українців. Одні ставляться з поважною дозою скептицизму до нього, оправдуючи таке своє становище тим, що цей перший міжнародній акт щойно вирослої з революції молодої Української Держави мав страшні для українського державного життя наслідки. Інші стоять на зовсім протилежному становищі та вважають берестейський мир актом першорядної міжнародньої ваги, актом переломовим не тільки в українській, але й російській революції, а далі то й переломовим актом у цілій найновішій історії всего українського народу. Мабуть завдяки таким відмінним поглядам самих українців на цей мир — не появилася досі ні одна поважна вичерпуюча праця про нього в українській мові. Та чуємо, що скоро одна така праця появиться. В німецькій мові є їх уже кілька. Є і в російській.

Самозрозуміло, що з нагоди десятиліття берестейського мира ми не беремось ні годити ні вирівнювати наведених у горі поглядів, ні тим більше не думаємо ставати в обороні одного чи другого з них. Одначе всеж таки хочемо з тої нагоди підкреслити деякі дуже важні обставини, що попередили цей мир.

Центральні держави, особливож Австрія та слабенькі Болгарія і Туреччина вгиналися під тягарем війни. Перед ними стояла поважно та неминучо загроза катастрофи. Їм треба було мира за всяку ціну, щоби облекшити воєнну напругу бодай на одному фронті і щоби при допомозі мира заспокоїти голодні жолудки передовсім своїх великоміських громадян, які наслідком голоду були здатні на все.

Російська революція викинула на політичну арену українську стихію. Немов з під землі виріс український великан. Національним інстинктом ведена українська маса видвигала радикальні політичні домагання, а „провідники" української революції замісць використати національну стихію, замісць збрати її в організовані форми державної будови, ломили її, темперували і притуплювали її протимосковське вістря та нагинали до ганебного льояльізму супроти тодішніх тимчасових і оперетьових російських урядів. Українські провідники тодішні не доросли були до великого завдання, не розуміли революції, не орієнтувалися в ній, події йшли понад їх голови, переливалися, а вони оставали позаду. Автономія, федерація і ще раз федерація — ось зміст трьох перших універсалів Центральної Ради. Не було в них ні рішучости ні відваги ні політичної бистроти ні далекозорости. Конала в судорогах стара Росія, конали і тимчасові її правителі т. зв. революційні, на арену прийшли нові люди з нетрів підпілля більшовика, а Центральна Рада ще писала в III. універсалі, яким проголошувала Українську Народню Республику, ось що: „Не відділяючись від Республики Російської і зберігаючи єдність її, ми твердо станемо на нашій землі, щоби силами нашими помогти всій Росії, щоби вся Російська Республика стала федерацією рівних і вільних народів". Було це 20. листопада 1917 р., коли більшовики приготовляли похід на Україну, щоби її „самоозначити" „вплоть" до загину.

„Силами нашими", але тоді вже не було тих сил. Все зневірилося в Центральну Раду, в її провідників, у їх слабі руки, малодушність. Все було пересичене розчаруванням і ситуації не опановував ніхто. Треба було рятувати потапаючий корабель української революції, треба було рятувати ті скарби, які вона викинула на арену українського життя. На жаль, не було кому цього робити. Бо й у переговорах з центральними державами випередили київських ультральояльних „революціонерів" більшовики. Дня 2-го грудня 1917 р. більшовицькі делегати вже пертрактували про перемиря, а 15. грудня його підписали. Українські-ж революційні керманичі ще на ніщо не рішилися. Більшовики вислали і делегацію для мирових переговорів до Берестя і почали їх 24. грудня 1917 р., а українці таки ще нічого не вирішили. І щойно похід більшовиків на Україну примусив їх рішитись на заключення сепаратного мира з центральними державами та до висилки делегації для мирових переговорів, яка й явилася в Берესті щойно 12. січня 1918 р. Щойно тоді проголошено четвертий універсал про незалежність (22. II. 1918).

Отже самі обставини примушували українців, тоб-то українських революційних провідників йти дуже пізно на те, на що вони повинні були піти відразу, з початком революції, тоб-то щонайменше кілька місяців передтим.

Нема сумніву, що центральним державам було приємніше та вигідніше переговорювати окремо з українцями ніж зі самими більшовиками. Україна була богата в хліб і сало. Це був шпихлір, невичерпаний шпихлір тих засобів, недостача яких засуджувала на передсмертні судороги і Австрію і Німеччину. На щастя бодай делегати України, хоч молоді, то всеж збагнувши внутрішнє положення центральних держав, були невмолимими особливо щодо Австрії та обстоювали гідно інтереси всіх українців. Спершу висунули домагання прилучення до України української Галичини і Буковини. Колиж це не вдалося, тоді заключили договір про виділення української Галичини і української Буковини в окремий коронний край під Австрією. Австрійський дипльомат гр. Чернін мало не плакав, як пишуть у своїх споминах німецькі учасники переговорів, а мусів уступити українським делегатам. „Не зважаючи на свою молодість — написав він у своїх споминах про українських делегатів — виявили вони достаточну зрілість, щоби використати прихильну для них ситуацію".

Так, сприятливі обставини, конюнктура політична дали змогу Україні заключити берестейський мир. А чим розпоряджали тоді українці на Україні, якими силами? Не треба й згадувати. А могли розпоряджувати великою силою, могли направду диктувати центральним державам. Берестейський мир з 9. лютого 1918 р. був тоді у білянсі української революції величезним сукцесом. Він на довгі часи остане клясичним зразком того, як при сприяючих обставинах можна використати для себе міжнародню конюнктуру навіть слабкими силами, але тоді, коли бодай такі фактично істнують. В історії української відродженої нації берестейський мир є величезним активом, є крім того нагаядним доказом того, під якою щасливою звіздою вступала на міжнародню політичну арену молода наша держава, але, на жаль, недостачею людей провідних або бодай одної такої людини скоро всю ясність своєї провідної зорі затьмила.

Це й повинно стати на будуче важною пересторогою для українців, щоби вони перш за все ніколи не спізнялися і щоби не давали себе випереджувати обставинам. Бо якби до берестейського мира не було всіх спізнень, то не булоб мабуть і тих безчисленних трагічних переходів, які довелось пережити українській нації після нього.

Вражіння і рефлексії.

Упадок зацікавлення виборами. — Брак гасел і програм. — Замісць блоків — міжпартійницький розрахунок. — Зріст зацікавлення: а що потім?!

(Від нашого кореспондента.)

Варшава, 5. лютого 1928.

Всі, що тільки **самі** не заходжують до сойму чи сенату (з „цілком певних", „мурованих" місць!), — а таких покривджених людей у Польщі всетаки ще трошки осталося, — стверджують одноголосно **упадок** зацікавлення виборами. Не то, щоб оці вибори не мали жадних цікавих моментів і не те, щоб вислід виборів був уже настільки згори відомий, що нічого про вибори говорити. Навпаки: деякі моменти цих виборів такі цікаві, що аж — курйозні і завдяки цій своїй курйозності перейдуть мабуть навіть до історії. Адже безумовно до „оригінальних" моментів цьогорічних польських виборів належить факт, що виборчі бюра про-урядової виборчої листи є складені з державних урядовців, які **ad hoc** отримали відпустку (на чолі центрального виборчого бюра „одинки" стоїть [illegible] міністра внутрішніх справ, п. Забержовський); що вибори, поведені з боку уряду під гаслом боротьби з партійництвом, мають офіціяльних (по державних листах) тридцять ріжних партійно-політичних суперників і неофіціяльних (по скількості окружних лист) яких триста (без пересади!) ріжних „партій"; що в хаосі лист не в силі розпізнатися не тільки пересічний громадянин-виборець, але й „фахівці від політики", які мають виборчу хроніку реферувати по газетах; що вкінці вже несповна місяць ділить Польщу від дня виборів та що проте не можна ставити навіть найбільш обережних гороскопів щодо їх висліду, який є закритий густою часловою тайною!.. Все це речі, безумовно, цікаві і про них, безумовно, говориться: про вибори говориться скрізь і всюди та іншої теми взагалі для розмов нині нема. Очевидно, що й тут треба взяти на увагу відому рису, характеру Варшави й її мешканців: повну індиферентність до справ політики і що десковальну ігнорацію у цих справах: балі й дансінги, кабаретові спектаклі й кіна мали, мають і завжди матимуть у Варшаві в „актуальних" розмовах першенство. Кажу однак про кола, які таки політичними справами цікавляться, — вірніше, кажу про **політичні** кола польської столиці. Отже стверджую ще раз: 1) що бодай тут поза виборами про ніщо інше не говориться, але 2) що зацікавлення виборами сильно **притихло**. Будім то одно другому суперечить, та не зовсім: зацікавлення перебігом минувших виборів є уже лише **посереднє**, насkільки не зв'язане з мереживами усяких комбінацій **про будуче**, про **вимоги**, які будуть поставлені до будучого парляментарного заступництва і **ролю**, яку воно відіграє — і що з усього того разом вийде!

Зацікавлення самими виборами пригасло може саме завдяки одній із наведених їх характеристичних рис: що дійшли вони вже **ad absurdum**. Незугарна річ, щоби після пятилітнього парляментарного очерку, за володіння уряду „сильної руки", уряду зродженого с революції, ішли парляментські вибори **абсолютно без ніяких провідних гасел**. Мало того, що у запалі боротьби проти партійництва розпуталось найбільш безглузде партійництво, гуртківщина й персональне „дике" амбіціонерство. Важливіше те, що в одному кругові за двері пірнули гасла й програми жадних старих партій, істнуючих таки (всупереч поглядам „санації") не як штучні твори, а як природна еманація певних суспільних течій, — а не виринули програми ні гасла жадних нових організацій, що находилися у певному тілі маси. Треба щиро признати, що тільки одна одинока листа має ясне і виразне гасло: про-урядова „одинка": „**хай живе** маршалок Пілсудський!" І знову курйозний парадокс: листа, яка має найясніше гасло, має найменше заслону програму, ба — є мабуть єдина з усіх державних лист, яка взагалі ніякої конкретної програми не має! Далебі, дуже трудно сказати щонебудь про гасла чи про конкретну програму двох інших найповажніших польських виборчих суперників: пепесів і ендеків: оба вони, будім то, боронять принципу парляментаризму, уважаючи собі діаметрально різно його форму і зміст! Найяснішу програму мають дві листи — і то обі **непольські**: „18"-ка комуністів і „18"-ка непольського блоку. Комуністи йдуть до сойму для пропаганди [illegible] соціяльної революції, — національні народи задля оборони своїх нехтуваних національних прав. І коли говорити про зацікавлення виборами, то справді, воно горнеться лише [illegible] виборчих груп: 1) урядової, 2) ендецької, 3) пепесівської, 4) комуністичної, 5) [illegible] непольської. [illegible]

ених, — і санаційних, і комунізуючих і правицевих і робітничих і селянських і меншостевих. Ясна річ, що в такій ситуації, при одночасній активній виборчій політиці уряду, ніякогісінських пророцтв на тему 4-го березня голосити неможливо. А всеж, загальний погляд, оснований на льогічних консеквенціях існуючої ординації і вірі у здоровий інстинкт виборця, такий, що головний „розрахунок сил“ піде поміж названими пяти групами, при повному розгромі всіх інших нечислених десяток (чи сотокʔ — бо статистики ще нема!) „принціпіальних“ партій, які задля-ради закукурікового партійництва до жадної з тих груп не пристали, та тим паче при повному розгромі всіх „диких“ амбіціонерських кандидатів. Люди не завдають собі навіть клопоту з розшифровуванням такої — чи іншої анонімової листи й вдовольняються характеристикою: розбивачі. Нинішні вибори в Польщі є грищем закукурічених розбивачів мандатів, і при цьому факті не має уже значіння, чи той розбивач це рафінований спекулянт на людській глупоті, отже свідомий переступник, чи несвідомий — замотиличений власною idée fixe. Але якжеж тепер має виглядати цей будучий бідний сойм, котрий зродиться з боротьби всіх проти всіх та з вульгарної метушні, викликаної розбивачами, сойм з первородним гріхом безпрограмовости й випадковости, приведений на світ при помочі такого акушера, яким є „апартійна санація“?! І це питання знову зачеплює кардинальне друге: як буде виглядати сама „санація“ у будучому соймі і з чим вийде перед сойм санаційний уряд?!

І коли мати на увазі безперечний факт незалежности нинішньої польської післяреволюційної влади від такого чи іншого парляменту, то не дивниця, що варшавські політичні кола воліють не запускатися у непроглядні нетрі суто виборчих пророцтв, а радше снують всілякі комбінації на тему: а що потім?! Ця тема справді цікавіша.

І. Кедрин.

Перед виборами.

Проти національної єдности.

„Світло“ добачує єдину небезпеку для „трудящих“ в національній єдности і послідовно веде боротьбу з цею „буржуазною“ примарою. В наголовку товстими буквами друкує воно: „Ні один голос на українського пана, попа і куркуля. Всі голоси на дійсних представників робітників і селян!“ Не будемо входити в те, де вони бачуть „українських панів і куркулів“, але цікаво, що їх кличі зовсім не зачіпають польських панів чи куркулів чи ксьондзів. Ні, нехай „трудящий“ віддає голос на польського пана, ксьондза і куркуля-кольоніста, тільки щоби борони Боже, він не віддав голосу на українського інтелігента. І зовсім слушно, бо завданням світлівців не організувати український пролетаріят до боротьби з буржуазією (польською й жидівською), тільки в спілці з польськими і жидівськими „трудящими“ розбивати єдність і спільний фронт української демократії.

З того основного завдання виходячи, світлівці в кожному числі розправляються є „ундівською“ національною єдністю.

„Для більшости українського народу — пишуть вони, — для українських робітників і селян — визволення це не значить перемальовати вивіски з біло-червоних на блакитно-жовті, як цего хочуть ундівці, радикали і др., для яких визволення зводиться до того, щоб на місце польського капіталіста і поміщика сів на шию українського працюючого люду український панок-доробкович, як це пробували вони зробити 1918—19 року, за часів УНР. Працюючі українські маси боряться за повне визволення, то є за таке, деб вже ніхто не сідав на шию українському робітникові і селянинові, деб вони обєднані в тісному союзі з собою, самі собі були хазяїнами, деб не було вже панів капіталістів і поміщиків, які їх запхали в ту нужду, в якій зараз находиться український робітник і селянин, а вся земля, фабрики і всі богатства країни належалиб робітникам і селянам, в яких руках булаб державна влада“.

Колиб „трудящі“ зі „Світла“ задали собі труду познайомитися з програмою Українського Нац.-Дем. Обєднання з одного боку, а з другого хотіли хоч на одву мить бути чесними зі собою, як не в іншими, то вони мусілиб признати, що якраз Українське Нац.-Дем. Обєднання бореться за те, щоби хазяїном української землі були українські селяни і робітники, щоби їм на шию не сідали ні капіталісти ні поміщики, щоби вся земля, фабрики і всі багатства належали українським селянам та робітникам та щоби в їх руках була повнота державної влади. І саме бажаючи те все здійснити, УНДО-ня пропагує національну єдність всього українського народу. УНДО не робить ріжниці між біло-червоними і червоними вивісками і не обмежується до їх перемальовання. Воно змагає до такого ладу, в якому не було би польського капіталіста й поміщика, але в якому і державний капіталізм ненаситної Москви не висисав би України, українського селянина і робітника, в якому на шию українського працюючого народу не сідав би не лише польський капіталіст чи поміщик, але й російсько-жидівський пролетаріят, обєднаний в диктатурі комуністичної партії для багацтв України, для визиску українських селянських і робітничих мас.

„Pater noster“ упепівцям.

Останнє „Світло“ (з 7. н. м.) містить довгу статтю „Виборчий бльок політичних банкротів“, присвячену упепістам, радикалам і соц.-демократам, але в дійсности радикали і соц.-демократи фігурують тут лише в декоративній формі. Стаття в цілости присвячена упепістам, яких на всі лади розтягають на марксистському Прокрустовому ложі.

Упепісти, ці „безкомпромісові націоналісти“,

„рекламуючи себе прихильниками Рад. України, стараються представити її масам на свій „образ і подобіє“, з ясною очевидно метою здобути ті маси для свойого ідеалу: буржуазної держави. В своїх інформаціях і статтях про Рад. Україну вони просто представляють її мало що не буржуазною державою, замазують зовсім її клясовий характер, характер диктатури пролетаріяту, що в тісному союзі з селянством будує у себе добробут на соціялістичних основах. В устах упепістів Рад. Україна перемінилась в „українську хлопську державу за Збручем“ („Рада“ з 28. XII. 1927 р.). Так само, як УНДО, тільки в більш зручніших формах під маскою облудних симпатій до Рад. України старається вмовити „Рада“ в робітниче селянські маси, що з будівництва соціялізму на Рад. Україні остались лиш, як то кажуть „ніжки та ріжки“, на всі труби трубить уявлений ними побідний похід кулака і непмана, який от-от L.. перемалює червоні прапори Соціялістичної Радянської України на блакитно-жовті уенерівські“.

В тому напрямку далі читають світлівці pater noster“ упепівцям, доказуючи, що вони фальшують дійсний стан відносин на Рад. Україні. Нема „хлопської держави за Збручем“, а є соціялістична Рад. Україна з диктатурою міського (російсько-жидівського) пролетаріяту, який лише „в союзі“ з селянством будує „у себе добробут на соціялістичних основах“. Іншими словами: українське селянство має бути тільки тією основою, на якій збудується добробут російсько-жидівського пролетаріяту.

Упепісти є потрібні світлівцям лише тоді, коли вони беруться підривати УНДО. В рахунках світлівців це тільки неорганічний таран для розбивання „ундівської“ національної єдности. Але в хвилею, як вони під покришкою своїх „облудних симпатій“ виходять на виборчий фронт і заходяться біля здобуття голосів української маси, то тоді упепісти є борцями „за петлюрівську УНР шляхом обману робітниче-селянських мас“. Упепісти потрібні світлівцям лише як засіб для прориву національного фронту, а не як якась сила, хочби й мінімальна, лише до деструкції. Зрештою, світлівці тримають упепістів на кухні, бо тільки там є місце для годовання.

Теж „соціялісти“.

До хитниці менше й більше соціялістичних партій, до „соціялістів“ з УПП приєдналися і галицькі кацапи з „Галицко-русской Народной Организации“. Головне вістря кацапів теж звернене проти УНДО-ня, яке вони поборюють тими самими „аргументами“, що й упепісти та інші марксистсько і „народно-соціялістичні“ партії. „Гал.-русская Нар. Организация“

„не морочит народ, як УНДО, украінською дурійкою і не продає его інтересів жидівським і німецьким капіталістам, як продає УНДО“.

Читаючи ці „мудрощі“, так бачиться, як кацапи запозичуються „аргументами“ з „Ради“ чи „Праці“. Але вертаймо до „соціялізму“. Кацапи всьому світові проголошують, що вони „теж соціялісти“, бо кажуть, що в їх програмі „весь

ВОЛОДИМИР БИРЧАК.

На княжому дідинці.

(VIII. уступ істор. повісти XI в. „Володар Ростиславич“).

Другого дня вельми рано що тільки сходило ясне сонце, як князь Володар вже був на ногах. Зараз рано в ранці мав виправити сина Ростислава з наймолодшою дружиною під проводом воєводи Петра до угорської границі, потому мало відійти посольство під проводом волинського князя Давида Ігоревича в широкий степ по половців. Це все мало бути готове до обіду, потому мав князь переглянути дружину князя Давида Ігоревича, що вчора прийшла і лучників воєводи Острої Стріли.

Князь вийшов ураз зі сходом сонця на свій дідинець, а його дідинець уже клекотів. На дідинці між княжою палатою і городовою церквою св. Івана стояли ряди за рядами. Здорові лиця, до раннього сонця лищали шоломи і вістря копій, іржали коні, від раннього вітру лепечуть знамена. До князя підїхав скоро старий воєвода Петро, скочив скоро із коня і, віддавши ранній поклін, здавав звіт.

— Полк наймолодших готовий вже до бою!

— Добре! — відповів князь — та ще вперед підемо в божий храм, потому поблагословить епископ нову хоругов і з Богом у дорогу!

— Епископ уже в церкві, чекає на тебе, господине.

Увійшов князь з найблизшими в церковцю і став на переді, а довкруги нього стоїть його дружина. І ті, що вже нині ішли в широке поле і ті, що мали щойно завтра з князем виходити.

Править старий епископ враз з попами, а князь стоїть а думки його буяють з малої церковці в зелені гори, у ліси. Прийшли в ночі вісти, що угорський король Коломан вже вирушив в поле. Значить, спішитися. Іще нині треба воєводам виявити задуми, може котрий з них тим доповнить задум, додасть свого розуму. Велике число угрів і добре треба подумати й напружити сили, щоб розбити їх у бої.

Перемиський владика править тимчасом молебень, Всевишнього просить, щоб дав побіду, дав хоробрість в кріпку грудь, дав зносити легко всі военні труди і в щасті та здоровлі вернутися домів.

Виходять з церкви. Перший вийшов князь Володар, а біля нього йшов князь Давид Ігоревич і сліпий брат Василько, князь Теребовлі і бояре. Перед ворота церкви підведено князеви коня. За князем вийшов його син Ростислав і донька Анна між своїми подругами. Князь виїхав на чоло війська.

— Позір! — крикнув воєвода Петро, а його наказ переняли тисяцькі й передали соцьким і ряди стали неподвижні.

На місце між князем і рядами вийшла княжна Анна, одягнена в білу одіж, червоні рожі прикрашували її волосся. Боярські дочки її подруги, що були одягнені як і вона, стояли біля неї. Княжна підняла високо в гору нову хоругов, іще вчора шиту, що ще не була ні в одному бої, що ще ні одна стріла її не прошила, ні один ворожий меч не зрубав її держала, ні один хоружий не ляг в її обороні. Підняла княжна хоругов в гору, а княжні подруги розпростерли сині крила, на яких знімався в гору золотий лев.

— Владико благослови нову хоругов на бій! — промовив князь.

Коли молебен скінчено, підступила княжна до свого брата, молодого княжича Ростислава, що стояв на чолі свого полку.

— Пане полковнику, дорогий брате! — промовила несміло й тихо, вся почервонівши як ті рожі, що мала їх в волоссі. — Я й мої подруги вишили тобі оцю хоругов. Бажання наших сердець ми вшили в неї, ніколи най не впаде в руки ворогів, а все най вертає з поля битви з побідою тобі на честь, на славу нам усім!

— Добре говорить! Добре! — промовив князь Володар.— Ніколи най не впаде в руки ворогів, а все най вертає з поля битви із побідою.

Молодий полковник переняв хоругов кріпкою рукою і здіймив шолом і поклонився новій хоругві, хоч не була вона іще ні в одному бої, хоч ще ні одна стріла її не перешила, хоч ще ні один ворожий меч не зарубав її держала, хоч ні один хоружий не ляг в її обороні і хоч слідів крови не було іще на ній. Поклонився молодий полковник новій хоругві й поцілував її край і прошептав:

— Присягаю образе нашої волі і свободи — та решти його слів не було чути, бо в цій хвилі заграли музики і старі хоругви, що тут були, старі хоругви перемиські, старі-старинні, ще з часів Віщого Олега, що ходили з тим князем на Цареград, і старі ще з часів Володимира Великого, що ходили з тим князем відбивати галицьку волость від ляхів, і теребовельські ще з часів старого Ростислава, що воювали й над Азовським морем і найстарші ізі всіх — волинські, бо ще з часів держави дулібів — ці всі хоругви, шовже були в сотках боїв, що вже сотки ворожих стріл їх перешили, що вже сотки ворожих мечів зарубали їх держала і сотки хоробрих хоружних лягло біля них у їх обороні, а таки не віддали у ворожі руки — ці всі старі хоругви, постріляні вже й порубані й обкровавлені, похилилися тепер й витали нову сестру у свойому крузі. Нова хоругов, що мала вишито на собі гордого льва з головою піднесеною в гору, оддала поклін.

Молодий полковник передав тимчасом хоругов свому заступцеві. І цей знімив шолом і цілував край хоругви і присягав, що радше згине, її не кине в бої. І передав далі, аж її переняв молодий хоружий, що взяв її в руки, щоб хіба в годині смерти передати другому.

На перед війська виїхав тепер князь Володар на чорному коні. На упряжи коня лищалося золото. Сам князь одягнений до бою, при лівому боці блищався меч зі золотою рукояттю, лискучий шолом був отворений, що виглядало з нього поважне лице князя. Грецьким звичаєм простягнув праву руку перед собою війську і дружині в привіт.

— Привіт вам, братя і дружино!— крикнув князь з цілої груди і його грімкий голос постелився по рядах і відбився відгомоном від будинків двору.

— І тобі привіт, великоможний господине!— відповіли грімким голосом полки.

(Докінчення буде.)

ваш русскій соціялізм: земля крестьянам, труд робочим, русска школа, культура і рідна (себто російсько-православна! — Ред.) церков всему русскому народу".

Достоту такі самі „соціялісти", як у-нейісти. Але на тому не кінчається кацапський „соціялізм". Вони за „настоящим" соціялізмом. Найкраще це видно з представлення розходжень між обома Сель-Робами. Очевидно, „Русскій Голос" бере в свою опіку Сель-Роб-лівицю, бо вона вийшла з їх парафії.

„Сель-Роб-правиця зовсім не оцінює сельробівського роскола з точки коммунізма і коммуністичних інтересів. Для неї важна лиш україна і українська права на русскому народу. Коммунізм же сплив з Сель-Роб-правиці, як с гуся вода. Очевидно, что у неї коммунізм лиш на показ, щоби під його видом морочити голову, коли народ вже не хоче принимати українства".

Чуй й скажіть, чи не „настоящі" соціялісти?

Арешти лівих.

Офіційний комунікат про арешти діячів соціяльної лівиці. — „Націоналістичні ухили" і консолідаційні змагання партій соціяльної лівиці. — 13-ку затверджують — кандидатів „уневажнюють". — Реванш?

У звязку з арештами, переведеними серед діячів соціяльної лівиці, офіційна ПАТ оголошує такий комунікат під датою 7. п. м.

„В метою усунути тертя, що заіснували в лоні Комуністичної Партії Західної України на підкладі т. зв. націоналістичних ухилів, та з метою сконсолідувати комуністичний рух у передвиборчій добі на терені „Всхідньої Малопольські" відбулася в половині січня н. р. поза кордонами держави конференція делегатів округ Комуністичної Партії Західної України при участи представників Радянської України. В часі повороту делегатів поліційні органи перевели у них та в інших осібників, підозрілих у комуністичній акції, ревізію, з заквестіонуванням записки і грошеві суми (в долярах), ввезені до краю на переворотову роботу та приарештувавши підозрілих, віддано їх нинішнього дня до диспозиції судових властей. Прізвища відставлених до суду є: 1) Пінкас Мінц фальзе Рубінштайн фальзе Симон Айзенштайн, 2) Іван Хаба, 3) Дмитро Вербовий, 4) Івзя Шехтер, 5) Йосиф Цибрух, 6) Пантелеймон Крайківський, 7) Степан Вовкунець, 8) Микола Хімчин, 9) Віктор Хрусьцель, 10) Степан Рудик, 11) Володимир Фідиковський, 12) Кирило Вальницький, 13) Гершко Ляндав".

Між арештованими і відставленими до суду (себто до судової вязниці) є члени КПЗУ, КПРП (Комун. Парт. Роб. Польщі), Сель-Робу, Сель-Робу-лівиці і ППС-лівиці. Всіх приарештованих було 48, з них 13-ку висортовано і віддано до суду.

Серед партій соціяльної лівиці від довшого часу панували напружені відносини. КПРП переходить важку крізу на підкладі „націоналістичних ухилів". Недавно виключено з партії Л. Домського, С. Ушмліхт-Осінську, Пшибишевського і Будзінську, які з одного боку двідно трактували польський „фашизм", а з другого підтримували „троцькістичну ересь" та противставилися диктатові Москви, виходячи з того заложення, що інтереси пролетарської Росії — як держави не є ідентичні з інтересами пролетаріяту в поодиноких капіталістичних державах. Виключення опозиціоністів, які репрезентували „найбільш вирафінований тип шовіністів-націоналістів", викликало замішання і дезорієнтацію в рядах КПРП.

„Націоналістичні ухили" від довшого часу розсаджують і КПЗУ та творять основу боротьби двох відламів Сель-Роба. Розламово-обєднавська полеміка, яка від довшого часу ведеться між органами обох сельробівських крил чи партій та в якій активно заангажувалася також КПЗУ, бажаючи довести до спільного знаменника в соціяльно-робітничому руху, є наглядним показчиком тих можливостей. В боротьбі обох сельробівських крил Сель-Роб одержав підтримку з боку КПЗУ, а Сель-Роб лівиця з боку ППС-лівиці. Ця боротьба не замкнулася в чотирьох стінах: вона вийшла на верх, щоби у виборчій добі єднати маси для одної або другої сторони.

Зовсім природно, що печать тієї боротьби слідно перш усього на виборчому руху. Всі партії соціяльної лівиці внесли окремі державні листи. Головна виборча комісія не мала ніяких закидів проти державних лист обох Сель-Робів та ППС-лівиці. Навпаки, цю останню легалізовано. „Сумніви" були лише щодо чисто комуністичної листи (13-ки), яку вкінці принято, не зважаючи на спротив гол. виборчого комісаря Цара. І зовсім слушно, бо навіть найбільші противники, в даному випадку: навіть вшехполяки і християнсько-народові, думаючи правними категоріями, не могли заявитися за уневажненням 13-ки. Та з хвилею затвердження 13-ки змінилася поведінка офіційних польських чинників у відношенні до партій національної лівиці. Хід виборчої акції, виборча кампанія почали виявляти, що виборчі можливости партій соціяльної лівиці є далеко більші, як не допускали польські чинники — і то не лише на „кресах", але головно в корінній Польщі. Негайно після затвердження 13-ки правительствена преса вдарила на тривогу. Виборчі можливости правительственного бльоку та скрито правительственої польської партії соціялістичної почали наростати відпікатні настрої. 13-ку затверджено, але зате почато „унєважнювати" кандидатів не лише 13-ки, але й інших партій соціяльної лівиці. А як наслідок того всього є арешти згаданих діячів соціялістичної лівиці.

Приймім, що мотиви і факти офіціяльного комунікату відповідають дійсности. Приймім, що справді арешти відбували нараду в Данцігу з метою обговорити виборчу акцію, найти спільний знаменник для партій соціяльної лівиці, то чи в тому є щонебудь протизаконного? У виборчій акції вільно кожному горожанинові, без огляду на його погляди, брати активну участь, вільно відбувати наради, творити бльоки, входити в союзи. Відбуття конференції „поза кордонами держави" теж у нічому не порушує законів. Отже діяльність польської політичної поліції, яка проводить політичну лінію офіційних чинників, має видно, зовсім інші ціли. Чи не буде це реванш за процес і засуд кс. Скальського?

На виборчому фронті.

ПЕРЕДВИБОРЧИЙ ПІДГОТОВЧИЙ РУХ У КРАЮ.

ОКРУГ 51 (ЛЬВІВ).

Куликів

Дня 22-го січня ц. р відбулося велике передвиборче віче Національного Обєднання в **Куликові.** З огляду на небезпеку розбиття віча москвофільськими сельробами (царство Хама) отворено спершу тільки довірочну нараду, на якій зібралося около 200 запрошених. Присутні були кандидати на послів п. Іван Ліщинський зі Львова і п. Володимир Кохан зі Сокаля. Підчас реферату п. Кохана прибула під двері салі сельробівська боївка з Куликова і околиці і счинила такий вереск, що комендант місцевого постерунку розвязав нараду. Тоді інспектор Ліщинський проголосив отворення явного передвиборчого віча і впустив всіх прибувших на салю. Зібралося около 800 осіб. Здавалося, що віче взагалі не відбудеться, а коли відбудеться, то під чужою фірмою. Та дійсність виявила цілком щось іншого. Віче пройшло на загал спокійно і поважно. На всякі вигуки сельробівської боївки реагували вічевики дуже гостро. Вибрано ту саму президію, що перед тим. П. Кохан докінчив свій реферат, а по нім виголосив реферат про політичне положення і про програму УНДОбєднання п. Ліщинський. Вічевики гучними оплесками одобрили програму і тактику УНДО-ня. Показалося, що мешканці Куликова і околиці задурманені колись кацапською і сельробівською дурійкою, поволі з неї отрясаються. Віче закінчено відспіванням національного гимну.

Яворівщина.

В ч. 24 часопису „Діло" з 2-го лютого н. р. появилася допись з Яворова підписана „Присутній". Шановна Редакція цього часопису упала цим разом жертвою несовісного інформатора, бо помістила статтю, якої метою є здескредитувати в очах суспільности чільних членів Повітового Комітету УНДО-ня в Яворові, а зате видвигнути голову місцевої радикальної організації д-ра О. Галущака. Цею дописею зроблено велику кривду голові Повітового Комітету УНДО-ня в Яворові п. Петрові Буланові і секретареві п. Володимирові Подолюкові, які на своїх плечах двигали весь тягар політично-організаційної праці УНДО-ня в Яворові. Справа малася ось як: Роля п. Петра Булана і п. Подолюка на зборах ремісників в яворівськім магістраті була зовсім іншою як її представив дописувач чи не замаскований радикал. П. Петра Булана справді вибрано там до комітету, однак в його неприсутности. П. Булан, розуміється, вибору не приняв, чого найкращим доказом є ця обставина, що у відбутих трьох засіданнях цього комітету він участи не брав. Коли дописувач має сміливість говорити про убожество духа п. Володимира Подолюка, то цим хіба найкраще свідчить про убожество своїх моральних та етичних засад, перекручуючи дійсні факти і представляючи їх тенденційно відповідно до своєї партійної ціли. Про інсинуовану угодовість п. Подолюка найкраще свідчить резолюція поставлена ним на цих зборах ремісників в Яворові: „ми всі ремісники без огляду на національність підемо спільною лавою голосувати на листу УНДО-ня і будемо домагатися від Ц. К. УНДО-ня виставити нашого українського ремісника на нашого заступника до сойму. Коли би вже не було місця, то кладемо за обовязок нашим майбутнім послам, а в першу чергу п. інспекторові Ліщинському боронити справу ремісників". По ухваленню цеї резолюції поляки розуміється не допустили і тоді українці, яких є значна більшість опустили салю. Щодо д-ра Галущака, то його „тверде" слово зовсім не виглядало так, як це представив дописувач. Бо підчас коли п. Подолюк накликував ремісників українців йти зеднаним фронтом і віддати свої голоси на одну понадклясову українську листу УНДО, то д-р Галущак якраз піддержував потребу ремісничої організації, маючи на оці партію чисто клясову, а не загально-українську. — Від Редакції: Заявляємо, що ми дійсно впали жертвою тенденційного інформатора.

Дня 15-го січня ц. р. відбувся великий зїзд мужів довіря усіх громад краковецького судового повіту в Краківци. На зїзд прибула делегація Повітового Комітету УНДО-ня з Яворова і кандидат на посла п. Іван Ліщинський зі Львова. Серед великого натовпу селян, які позїздилися з усіх сіл, вперлася на салю також радикальна боївка з Яворова-Наконечного під проводом „безпартійного" професора Яворовського з Яворова і Вахоловича з Черчиками, а також горстка сельробівців з Хотинця зі своїм вождом Сютриком. Збори отворив п. Бачинський. Реферували кандидати на послів листи ч. 18 п. Іван Ліщинський і п. Кохан Володимир, селянин зі Сокаля. Підчас дискусії намагалися опанувати ситуацію радикали з Яворовським і Вахоловичем, а також сельроби, однак це їм не вдалося. Присутні делегати громад краковецького повіту станули явно по боці УНДО-ня, вибрали Повітовий Комітет УНДО-ня і ухвалили голосувати на листу ч. 18. Не від річи буде звернути увагу панам кооператорам з Яворова п. Кеслі Андрієві і Волошанові Петрові, що це вічнеє поборювання членів партії УНДО-ня викликало некорисний настрій серед присутніх на зїзді делегатів громад і може у великій мірі пошкодити розвоєві кооперації в повіті. Те саме можна сказати на адресу загонистих панів з „Рідної Школи" в Яворові.

Дня 16-го січня н. р. відбувся Повітовий Зїзд Національного Обєднання в Яворові. На Зїзд прибуло около 100 делегатів з усіх майже громад яворівського судового повіту. Збори відкрив о. Барилак, реферували кандидати на послів листи ч. 18 п. Ліщинський Іван зі Львова і п. Володимир Кохан зі Сокаля. Вибрано Повітовий виборчий Комітет, головою якого вибрано п. Петра Булана з Яворова. Комітет цей взявся зараз із запалом до праці і може похвалитися значними успіхами.

Дня 2-го лютого ц. р. відбулося передвиборче віче у **Вербляних.** Реферували делегати Повітового Виборчого Комітету з Яворова п. Погорецький і Подолюк. Створено місцевий Комітет УНДО-ня і ухвалено резолюції, якими присутні заявилися одноголосно за партією УНДО-ня і ухвалили голосувати на його листу ч. 18. Для розбиття віча явилися були на салі також радикали, однак дістали від місцевих селян належну відправу. Коли б не інтервенція делегатів УНДО, то селяни розлючені демагогією і кривавою роботою тутешніх радикалів, були би їх здорово потурбували.

Белзщина.

Дня 19. січня н. р. відбулося велике віче УНДО-ня в **Белзі.** Велику салю „Нар. Дому" заповнили по самі береги селяни, міщани і інтелігенція. Віче відкрив дир. Чарнецький, проводили пп. Лісьневич і Гонтарський. Реферував кандидат на посла листи ч. 18 Володимир Кохан, селянин зі Сокаля і делегат Ц. К. УНДО-ня зі Львова Іван Корчинський. Після довгої дискусії висказалися всі присутні за партією УНДО-ня і ухвалили голосувати на його листу ч. 18.

ОКРУГ 52 (СТРИЙ).

Рожнітівщина.

Дня 1. лютого н. р. відбулося в **Рожнітові** величаве передвиборче віче під голим небом, скликане канд. на посла д-ром Іваном Блажкевичем, адвокатом з Дрогобича. Заступлені були майже всі громади судового повіту, присутніх около 600 осіб. Віче отворив д-р Курбас, проводив о. дек. Логинський, реферував д-р Іван Блажкевич, який в своїй промові пояснив виборчу ординацію та політичне положення українського народу під Польщею і завізвав до одноцільного фронту під проводом УНДО-ня. Присутні одноголосно ухвалили резолюцію, якою рішили голосувати на листу УНДО-ня ч. 18.

Дрогобиччина.

Дня 5. лютого н. р. відбулося велике передвиборче віче жінок в Бориславі. Віче отворила п. Капустякова, проводила п-ні Нанинець, голова Союза Українок в Бориславі. Про виборчу ординацію реферував п. Яворський, а про значіння жіноцтва в виборчім руху і про голосування говорила делегатка Центрального Комітету УНДО-ня зі Львова п-ні Мілена Рудницька. Віче ухвалило одноголосно резолюцію, в якій українське жіноцтво з цілої нафтової заглибини Бориславщини рішає взяти громадну участь в виборах до сойму і сенату і віддати свої голоси на листу УНДО-ня ч. 18.

ОКРУГ 53 (СТАНИСЛАВІВ).

Галич.

Дня 22. січня н. р. відбувся в Гали повітовий народній зїзд УНДО-ня, на як явилося понад 100 осіб — представн около 30-ти громад. Нараду отворив Меркун, проводили о. Барановський, люк і Петраш. Реферат на політичні та ганізаційні теми виголосив делегат УНДО-ня зі Львова Іван Корчинськ Після реферату споралася широка дуже поважна дискусія, в якій забрали голос д-р Меркун, Фенюшин, Олійник, дир. Терпеляк, Дутко, Бажачук, Гева і ін. Промовляли також і радикали, які висказували жаль з приводу розбиття одноцільного українського фронту і неприступлення проводу радикальної партії до бльоку національних меншин. Вибрано Повітовий Народній Комітет УНДО-ня, з головою д-ром Меркуном і намічено шляхи дальшої передвиборчої організації.

Надвірнянщина.

Дня 9. січня 1928 р. відбулися передв борчі збори в Пнюві під Надвірною. ву виборів реферував д-р Микол а про політичні партії реферував д рисевич. Дня 10. січня н. р. відбу **Надвірній** повітова конференція деле тів зі сіл. Реферував д-р Миколайчук і д-р Борисевич. Вибрано ширший повітовий комітет УНДО-ня. Дня 14. січня ц. р. від булася передвиборча нарада в селі Гвізд Реферували д-р Миколайчук і д-р Бор севич. Вибрано виборчий комітет УНД Дня 16. січня ц. р. перед полуднем скл кано передвиборчі збори в Биткові, а п сля полудня в Цуцилові. Кандидат н посла листи ч. 18. Іван Плазинський п яснив програму УНДО-ня, а д-р Борис вич реферував справу виборів. В обох цевостях вибрано виборчий Комі УНДО-ня. Дня 19. січня ц. р. відбул передвиборчі збори в Молотові. Ре рували інж. Цебрівський і д-р Борисев Вибрано виборчий Комітет УНДО-ня.

Дня 22. січня ц. р. відбулися передв борчі збори в **Камінні.** Реферували д легати Повітового Комітету д-р Микол чук, д-р Борисевич і Михайло Бой Збори одноголосно рішили віддати голоси на листу УНДО-ня ч. 18. Дня січня ц. р. відбулися передвиборчі з в Парищах. Реферували д-р Борисев К. Мельничук. [illegible]

голосувати на листу УНДО-ня ч. 18. Того самого дня відбулося передвиборче віче у Волосові. Реферував делеґат Повітового Комітету УНДО-ня д-р Миколайчук. На вічу явився також кандидат радикальної листи Дмитро Клюфінський з Церосля, який з лайкою накинувся на УНДО-ня, плетучи всякі вісснітниці. Основну відповідь на його демагогічну пропаганду звичайної хлібоїдщини, дав Клюфінському д-р Миколайчук, підкреслюючи, що польський селянин, з яким п. Клюфінський в імени радикальної партії хоче лучитися (його власні слова) не виборе для українського селянина землі, хіба для себе. Українське селянство, згуртоване лише в національну партію може дійти до землі через здійснення програми Українського Національно-Демократичного Обєднання. Промовляли ще за листою УНДО-ня ч. 18 п. Роман Сумик і Михайло Бойчук. Вибрано Комітет УНДО-ня і ухвалено голосувати на його листу ч. 18.

Печеніжинщина.

Дня 3-го лютого відбулося передвиборче віче УНДО в **Молодятині.** Молодятин, це осідок унсівського кандидата на посла Залінського, який знищив читальняний будинок і якого справою є розбиття всякого просвітного життя в селі. Віче відбулося в домі сел. Жупника. Проводив Михайло Корецький, Смитнюк і Жупник. Реферував делеґат Центрального Комітету зі Львова Іван Корчинський, який між ін. напятнував криваву унсівців і сельробів по українських селах. Після нього промовляв о. Банський, а в дискусії забирали голос уд. Кузик, Микола Корецький і богато селян. Хотів внести деяке замішання місцевий хрунь Кваснюк Михайло, однак його закричали і викинули з хати. Ухвалено голосувати на листу УНДО-ня ч. 18.

Городенщина.

Дня 2-го лютого п. р. відбулося жіноче передвиборче віче в **Серафинцях.** Віче отворила голова місцевого Союзу Українок п. Луцька. Реферувала делеґатка Центрального Комітету УНДО зі Львова п. Марія Вигнанська, яка висувала програму УНДО-ня і представила значіння жіноцтва при виборах. На пропозицію о. Луцького, вибрано місцевий виборчий жіночий Комітет, який має занятися технічним переведенням голосування за всіх жінок на листу УНДО ч. 18. Подібне жіноче віче відбулося дня 3. го п. р. в **Поточисках.** Вічем проводила Настя Федак. Реферувала делеґатка Центрального Комітету УНДО п. Вигнанська. Після промови о. Луцького вибрано жіночий виборчий Комітет УНДО-ня і ухвалено голосувати тільки на його листу ч. 18.

ОКРУГ 55. (ЗОЛОЧІВ).

Рогатинщина

Дня 5-го лютого відбулося передвиборче віче в **Фризі** для сіл Підбіре, Бенківці і **Фрига.** Вічем проводили о. Телішевський і п. Рибник. Присутніх понад 300 осіб. Реферував дир. Порятко. Після реферату і оживленої дискусії ухвалено резолюції, якими віче висказує довіря Добровольній партії УНДО-ня, рішає голосувати на його листу ч. 18 і пятнує всі інші партії та всіх кириників, які розбивають однолітий національний фронт. — Дня 5-го п. м. відбулося рівнож передвиборче віче в містечку **Підкамінь.** Присутніх понад 200 осіб. Реферував о. ...ішук і д-р С. Гладкий, які представили політичне положення і програми партій, які виставляють свої листи в 55-му ..., що вижив. Віче рішило однодоголосно «голосувати тільки на листу УНДО-ня ч. 18, на якій кандидує заслужений громадський діяч Рогатинщини дир. С. Кузик.

Бузеччина.

Дня 29. січня п. р. відбулася передвиборча довірочна нарада УНДО-ня в **Верблянах.** Про політичне положення і програму партії УНДО-ня реферував п. Теодор Ванько з Буська, який напятнував кирицьку роботу партії УПП і сельроба і вказав на небезпеку, яка грозить у Бузеччині від партії Брили. Вибрано Виборчий Комітет УНДО-ня і ухвалено голосувати на листу УНДО-ня. Того самого дня хотів в селі робити віче п. Чапля з партії УПП, але свідомі громадяни Верблян до віча не допустили і він відійшов з нічим. — Дня 1-го лютого відбулася довірочна нарада в **Чучманах Гуминських.** Реферував п. Теодор Ванько з Буська. Вибрано виборчий Комітет УНДО-ня.

Брідщина.

Невдале кацапське віче. Дня 5-го лютого п. р. скликали кацапи своє віче до **Ясенова.** Промовляли два кандидати зі Львова, однак після них забрав голосу делеґат Повітового Комітету УНДО-ня який виказав шкідливу протиукраїнську москвофільську роботу кацапів і в горячій промові завізвав присутних стануть під прапором одинової національної понадклясової партії УНДО-ня. При голосуванню на 150 присутніх всі окрім трьох заявилися за резолюцією, якою ухвалено голосувати на листу УНДО-ня ч. 18. Зі співом „О честь вам кацапські лайдаки" вічевики опустили салю. Після цього віча удалися оба кацапські делеґати до села Кадлубиська, однак селяни з місця прогнали їх і не допустили до віча.

В безконечній черзі...

ПОЛІТИЧНИЙ ПРОЦЕС 17-ЬОХ.

ДВАНАЦЯТИЙ ДЕНЬ РОЗПРАВИ.

На нинішній розправі зізнавав цілий ряд вязничих дозорців на обставину відомої сцени між ними й обв. Волод. Дзісем. Зізнання їх, складані по одному шабльону, не внесли в розправу нічого нового.

Потім зізнавала як свідок Марія Стецюк, що сиділа в слідстві разом з обв. Яницькою, яка їй нібито оповідала (!), що її наречений є одним з убийників кур. Собінського, а наречений п-і Королюкової — другим. Прочитані обор. д-ром Шухевичем внески, що мають на меті ствердити віродостойність зізнань Марії Стецюкової, зробили своїм ревеляційним змістом величезне враження в цілій салі. Зі змісту тих внесків виходить недвозначно, що Марія Стецюк людина не тільки непевна і кримінально карана, а просто анормальна. тому не може ніяк заслуговувати на віру. Своє рішення щодо внесків оборони трибунал видасть у пятницю.

При нагоді звіту з нинішньої розправи хочемо звернути на одну обставину увагу. А саме впадає в око, що сл. суддя Янушевський, покликаний прокуратором на свідка на обставину, як він переслухував св. Теодора Жукова, перебуває дуже часто в часі зізнань свідків на салі розправ. Чи це допустиме?

—о—

Розправа зачалася в год. 9·40. Публики на салі ок. 40 осіб і тільки згодом заповняються всі лавки. На салю покликано свідків-дозорців, яких явилося 6. По упімненню предсідника, що перед судом мають зізнавати тільки правду, свідків випроваджено до іншої салі, а полишено тільки

ВЛАДИСЛАВА ЛЯТАВЦА.

Св., вязничий дозорець, оповідає заприсяжений про сцену між дозорцями й обв. Володимиром Дзісем, коли то Дзісь хотів зїсти якийсь папір, а дозорці до того не допускали. Св. каже, що обв. Дзісь при тому, як вони його притримували, копав їх і кричав і копнув також свідка. На пит. д-ра Ганкевича, як обв. Дзісь міг кричати і прозивати дозорців, коли він їв папір, свідок каже, що Дзісь кричав уже пізніше.

Другий з черги свідок-дозорець

ЯН АНДРЕЙЧУК,

заприсяжений, оповідає, що хотів зревідувати обв. Дзіся, але він не хотів дати паперу, який св. у нього запримітив і старався той папір зїсти. Св. покликав інших дозорців і вони взяли Дзіся за руки й ноги, при чому обв. Дзісь викрикував до них ріжні слова і копав ногами. Св. був сам копнений раз чи двічи в ногу. На питання д-ра Ганк. св. каже, що обвинувачені ніколи не ставили дозорцям опору і тоді це було перший раз. На пит. обв. Дзіся, чому св. Андрейчук не зізнав, як то він станув за обвинуваченим ззаду, придержав його за руку так, що мало її не викрутив, оперся о його плечі коліном, а потім ще й ударив його кулаком під око так, що він майже зімлів, випустивши з уст папір, — свідок каже, що він до нічого не причасний, бо він того не робив. На пит. д-ра Ганк., хтож в такому разі підбив обв. Дзісеві око, що й було сконстатоване при лікарських оглядинах, свідок каже, що він того не знає.

Третій свідок

ВЛАДИСЛАВ ЦВИНАР,

дозорець, заприсяжений, зізнає на ту саму обставину, але малює її в лекших фарбах. На пит. предс., хто бив обв. Дзіся, каже, що не знає. На пит. д-ра Ганк. св. каже, що тої картки, яку обв. Дзісь хотів ликнути, він не бачив, бо як свідок прийшов, то картку з уст обвинуваченого вже винято. Про ту картку св. каже, що це був великий папір.

Черговий свідок

СТАНІСЛАВ СТРОНЧЕК,

дорорець, заприсяжений. Зізнає, що й він був при тій сцені і між ін. тримав обв. Дзіся за руки. На пит. д-ра Ганк., чи не тиснено обв. Дзіся за горло і він випустив аж тоді картку, св. каже, що за горло його не тиснено.

Дальший свідок

ЯН СВІТНЯК,

дозорець, заприсяжений, оповідає про ту саму сцену і каже, що обв. Дзісь кричав м. ін.: Ви не маєте права мене ревідувати, бо я політичний вязень. На пит. д-ра Ганк., чи св. бачив яку руку на шиї Дзіся, каже, що не бачив.

Чергового свідка

Шимона Собе

звільнено, бо він показався цілком непотрібним.

Опісля покликано на салю свідка

МАРІЮ СТЕЦЮК.

Св., римо-кат., тепер аґентка фірми „Геліос". Після заприсяження оповідає на пит. предс., що сиділа з обв. Яницькою в келії ч. 38 цілий місяць. Обв. Яницька кореспондувала з ріжними вязнями (кореспонденцію спускали до себе на шнурках). Обв. Яницька діставала нібито листи від обох Вербицьких і від Головінського. Писали до себе, про що їх питали в слідстві і так себе інформували. На запит про один лист від Ів. Вербицького до Яницької каже, що він писав до обв. Яницької, що як вона буде зізнавати інакше, то її застрілять. Дальше оповідає, що в часі одної розмови між свідком і обв. Яницькою остання нібито сказала до неї, що її наречений є одним з виновників убивства, а другим є наречений Королюкової. На пит. прис. судді д-ра Блюма свідок каже дальше, що обв. Яницька раз сказала: От поліція дурна, має їх обох на фотоґрафії!

З черги ставив свідкові питання д-р Шухевич. На його питання свідок каже, що ходила до школи в Целієві і вчилася по українськи і по польськи. (Передтим заявила, що „по руску" зовсім не вміє!). На дальші питання д-ра Шух. оповідає, що була в часі війни сестрою жалібницею в австр. армії. Опісля признається, що була вислена до сл. тюрми в Перемишлі, де їй сказано, що в справі того, з чим їй звірилася Яницька, має зголоситися у сл. судді у Львові. Обор. д-р Шух. стверджує при цьому, що свідка засуджено на 6 тижнів арешту з загостренням твердим ложем що 2 тижні, що вона тут замовчала, хоч про це її питали.

На запити д-ра Вол. свідок каже, що листів, писаних у тюрмі до обв. Яницької, вона не читала, бо по українськи не вміє.

Д-р Вол.: Отже ви знаєте про їх зміст тільки з уст обв. Яницької.

Св.: Так.

Д-р Ганк.: При якій вулиці ви мешкали тепер у Варшаві і під якою числом домy? (Св. зізнала, що жила тепер у В... шаві).

Свідок шукає за якоюсь карткою, очевидно не находить на це питання відповіди.

Предс.: „Ухиляю то питанє".

Д-р Ганк.: Прошу в цій справі про ... валу трибуналу.

Дальше ставив свідкові запити д-р ... вплдяк на обставину її співжиття з ін... ми вязнями, а зокрема на обставин... відношення до Яницької. На пита... д-ра Дав., чи не було між нею й обв. ...ницькою непорозумінь, чи Яницька жалувалася на неї перед тюремною ...дою, свідок каже коротко: Ні. Після відповіди д-р Дав. наводить доказ, ... свідок Марія Стецюк була неможл... до співжиття і що зокрема обв. Яни... нераз на неї жалувалася.

На це свідок зачинає оповідати, ... обв. Яницька казала їй нераз, що її ...речений буде розстріляний. А раз ... Ян. у присутности Анни Ліппель (?) ...зала таке: Я собі сама винна, бо ... розстріляють.

В цьому місці встає зі своєї лавки ... Яницька і ставить свідкові низку ...тань. Яницька твердить рішуче, що ...ме Марія Стецюк сказала раз, що ...ція є дурна, бо револьвер (який у... найдено) вона дістала від свого бр... а поліція вірить, що вона його ку... за 35 зол. Обв. Яницька оповідає п... що свідок їй докучала так, що вона ...сіла пожалуватися асистентові, на... ком чого Марію Стецюк перенесен... іншої келії, за що вона обвинуваче... відгрожувалася.

Довшу суперечку між обв. Яниц... і свідком, що звязалася після ... яви Яницької, спинив предсідник, ...вавши св. Марію Стецюк, що кри... істеричним голосом і так швидко ... машина, до спокою.

Внесення оборони.

В цьому місці піднявся зі свого ... ця обор. д-р Шухевич, що поставив ...сення на допущення таких доказів:

1) З актів Окружного Карного ... в Перемишлі до ч. чин. V. ч. 428/27 ... ти Марії Стецюкової за злочин з § ... з. з переслухання свідка Івана Сте... римара при державній стадниці в ... вій Вишні, д-ра Фридриха Дурст... каря у Львові, вул. Янівська ч. 99 ... Едварда Гіршпрунґа, адвоката у ... ві, вул. Браєрівська ч. 5 для ствер... ня таких обставин: Поміж свідком ... мужем Іваном Стецюком повстали ... ріжні диференції з тої причини, що ... подружу не було дітей. Наслідком ...го Марія Стецюкова поїхала до Л... до лікаря по раду і пішла до д-ра ...та. Опустивши лікарську канцелярі... винила вона лікаря д-ра Дурста, ... робив їй неморальні пропозиції; а ... вона не годилась на це, зажадав ... карську пораду 160 зол., а тоді во... платила йому 70 зол. Переслуханий ... Фридрих Дурст у характері свідка ...ді зізнав, що все те неправда. Він ... дав Стецюкову, ствердив у неї ... і венеричну недугу (сифіліс), п... передовсім лічитися з тоїж вене... недуги і зажадав заплати в сумі ... а Стецюкова заплатила йому 5 ... моральних пропозицій не робив ... Дурст зробив проти Стецюкової ... донесення. В тій самій справі Сте... закинула свому оборонцеві д-рові ... шпрунгові, що його противна с... підкупила і що він намовляв її д... шивих зізнань. Слуханий як сві... Гіршпрунґ заперечив цьому. М... Іван Стецюк, слуханий в характе... ка, зізнав, що Стецюкова все не... но провадилася й удержувала з... з чужими мущинами, попросту ... її вуличницею; а щодо її правдо... ти, то зізнав, що все його ошу... зводила і взагалі має велику схи... до фантазування і брехні. Ок... Карний Суд в Перемишлі засуд... шість тижнів вязниці з твердим ... що-тижня.

2) З переслухання свідка Н. ...вича, полковника польських ві... Судовій Вишні і тогож Івана ... для ствердження, що наслідком ...рального життя Марії Стецюков... стійного безосновного очернюва... винних осіб полковник Филипо... змушений наказати викинути ... Стецюкову з обсягу кошарень, щ... хало з її сторони дальші безосн... ... і наклепи

Ствердження цих фактів є незвичайної ваги для оцінки віродостойности Марії Стецюкової. Бо коли зважиться, що свідок цей у своїх зізнаннях в цій справі кидає підозріння не тільки на обвинувачених, але також на членів заряду вязниці, визначних дозорців і взагалі на кожного, з ким тільки свідок мав нагоду стрінутися, а дальше коли взяти під увагу вище наведені факти, можна і муситься прийти до переконання, що свідок Марія Стецюкова є особою істеричною, склонною до фантазування, очорнювання і фальшивих зізнань, що все разом по думці цілого ряду знаних учених складается на поняття „псевдольогія фантастіка".

Ствердження істерії лікарем, ординуючим у неї і її мужа, моглоб емінентно вплинути на оцінку віродостойности цього свідка.

Колиб суд думав, що повищі особи не є компетентні до оцінювання цього або іншого духового стану свідка, в такім випадку вношу на допущення доказу зі знавців лікарів нервових хворіб, котрі булиб присутні при переслуханню повищих свідків і провіряли б акти до ч. чин. Vч. 425/27 та видалиб опісля своє оречення.

Після відчитання цих внесків, що зробили кольосальне враження на всіх присутніх, д-р Шухевич представив іще окремо, скільки неправдивого сказав свідок на нинішній розправі. А саме: Марія Стецюк подала фальшиво місце свого уродження, перекрутила „на панське" імя свого батька Івана Бедрія, затаїла, що була в початком війни в рос. армії, а потім була перед австр. военним судом під закидом шпіонажі, сказала неправду, що вона була ранена, затаїла, що потім знову вступила до рос. армії і т. д. Обор. д-р Шухевич вжадав отже стягнення дат про свідка від гром урядів у Целієві і Нижбірку. По заяві прокуратора, що він противиться всім внескам оборони, забрав слово д-р Старосольський і в знаменитій, з великою увагою вислуханій промові піддержував внески оборони. Річева промова д-ра Старосольського, виголошена дуже красномовно, хоч без найменшого патосу, зробила якнайкраще враження.

Після нього забрав ще раз голос д-р Шухевич і на доказ, що рацію має оборона, а не прокуратор, відчитав рішення в подібній справі найвищого трибуналу у Варшаві, який станув на такому самому становищі, як оборона в цій справі.

Зарядження півгодинну павзу.

ЧИТАННЯ ЗІЗНАНЬ СВІДКІВ.

По павзі св. Марію Стецюк відпущено домів, бо ніхто до неї питань більше не ставив. Предсідник повідомив, що нарада трибуналу в справі внесень оборони відбудеться пізніше.

Опісля протоколянт відчитує зізнання ріжних менше важних свідків. Так відчитано зізнання д-ра Романа Дашкевича на обставину, як він працював з обв. Стефанишином Антоном у ред. „Вістей з Лугу". Потім чули ми зізнання господаря, в якого мешкав Стефанишин. Господар не вголосив його в власної вини. Опісля відчитано зізнання Ялини Мамчак і Ольги Курцеби на обставину їх знайомства з обв. Стефанишином і фотографічного апарату, який подарувала Т-ву „Луг" п-на Чаловичівна, а який звідував обв. Стефанишин. В черги відчитано письмо батька обв. Ковалиська Миколи про побут його сина у нього дома в Болестрашичах, пов. Перемишль і про поміч, яку він давав свому синові. Дальше чули ми зізнання хазяйки, в якої мешкав обв. Матайцін, а також зізнання Павла Гентала. Опісля відчитано зізнання того постерунковського, що перший арештував обв. Атаманчука при переході границі, а також зізнання управителя кіна „Палас", який не знав, чи була ревізія магістрату в кіні дня 19. жовтня, чи ні, бо епідеміі контроль не ведеться. Наконець прочитано зізнання власника бюра перекладів Чукура і кілька інших.

Останнім свідком нинішнього дня був

ЕМИЛІЯН ЧЕХОВСЬКИЙ,

військовий рахм.-віт., якого заприсяжено. На питання предс. зізнає на обставину замін покриття голови обв. Атаманчуком і Джулем. Каже що Джуль, питаний про це в часі свідчення того самого дня казав, що Атаманчук, ідучи на поліцію, взяв його шапку. Щодо шофера Гасвана, то сказав, що з нічні не було між ним і Атаманчуком конфронтації, але він (свідок) не пам'ятає Гасвана, що він свідчить... може він до [illegible] сам [illegible]

і там може кого пізнаєте. Отже можливо, що вони там були разом.

Прис. суддя д-р Влюм, що ставить постійно запити до обвинувачених і свідків, ставить внесення, щоби сконтролювати, чи слуханий тут св. Жвір сидів над келією Ів. Вербицького і чи було можливо порозумівається взаїмно між собою. Ці внесення бере оборона за свої.

На тому скінчилася нинішна розправа. Продовження її — в пятницю.

УНЕВАЖНЕННЯ ВИБ. ЛИСТ НА ВОЛИНІ.

Луцьк, 8. лютого 1928.

Окружна виб. комісія (Луцьк-Рівне) уневажнила такі листи кандидатів: радикалів міст і сіл до сойму і сенату і „Визволення" до сойму і сенату (обі польські) Сель-Робу-лівиці до сойму і Жид. єдности і справедливости. Лісту петлюрівців і одну льокальну уневажнено тому, що внесено їх за пізно. Тому що уневажнено дві польські листи, остала лише одна безпар. бльоку.

БОГОМОЛОВ У ЗАЛЕСЬКОГО.

Варшава, 8. лютого 1928.

Мін. Залеський приняв на авдієнції посла СРСР Богомолова в звязи з навязанням торг. переговорів.

ВІДПОВІДЬ ПОЛЬЩІ НА НОТУ ЛИТВИ.

Варшава, 8. лютого 1928.

Нова польська відповідь на литовську ноту буде готова і буде на днях оголошена. Нота з'ясовує становище польського уряду і піддержує погляд що переговори треба якнайскорше почати.

Ковно, 8. лютого 1928.

Аг. „Ельта" заперечує чутку, начеб Литва предкладала Копенгагу, як місце будучих польських переговорів.

ГОЛУВКО У ВИЛЬНІ.

Варшава, 8. лютого 1928.

Начальник сх. відділу при м-стві закорд. справ Голувко виїхав на 4 дні до Вильна.

ДИМІСІЯ ЮГОСЛАВЯНСЬКОГО УРЯДУ

Білгород, 8. лютого 1928.

Премієр Вукічевич вручив королеві димісію уряду. Димісію прийнято.

ДИМІСІЯ НОРВЕЖСЬКОГО КАБІНЕТУ.

Берлін, 8 лютого 1928.

З Осльо подають: Парлямент ухвалив недовіря урядові. Премієр заявив, що зголосить димісію. Новий уряд утворить провідник радикалів Неліпкель. Кабінет складатиметься з самих радикалів.

ПОЖЕЖА В СТРИЮ, ЗГОРІВ ТАРТАК ГРЕДЛІВ.

Стрий, 8. лютого 1928.

В ночі повстала пожежа в галі машин тартаку братів Гредлів; наслідком сильного вітру огонь обняв усі забудування. Огневій сторожі і війську не вдалося зльокалізувати пожежі. Ще в 6 год. рано тліли деякі будинки. Згоріли всі будинки склади дерева, дощок, машини. Шкоди перевищають 50.000 дол. Наслідком пожежі на довгий час утратить роботу більше як 400 людей. Власники тартаку, як дістануть асекураційну премію, візьмуться до відбудови.

Біржа.

Гроші.

Долляр 8·88·00—8·88·00, канадійський долляр 8·83·50—8·84·00, корони чеські 0·26·25—0·26·50, австрійський шілінг 1·25·00—1·26·50, рум. лея 0·05·00—0·05·50, французький франк 0·35·00—0·35·50, швайцарський франк 1·71·50—1·72·00, англійський фунт 43·40—43·70, німецька марка 2·11·95, данцігський гульден 1·72·99, червінець 3·50—33·00.

Золото: 20 кор. 36·40—36·70, 20 франків 34·20—34·50, 20 марок нім. 42·40—42·80, 1 рублів рос. 46·80—47·20.

Срібло: кор. австр 0·71·00—0·71·50, 5 кор. австр. 3·00—3·10, фльорен австр. 1·80—1·85, рублі рос. 3·06—3·10, копійки за рубель 1·53—1·58.

Збіже.

Пшениця двірська 46·50—47·50, пшениця селян. 41·75—45·75, жито 36·75—37·75, ячмінь бровар. 39·00—40·00, ячмінь на жливо 33·25—34·25, ячмінь пастівний 31·00—32·00, овес 31·00—32·00, кукурудза румунська 34·00—35·00, бараболі рафовані 5·50—6·00, фасоля біла 40—50, фасоля кольорова 40·00—45·00, горох вікторія 55—60, горох польовий 40—50, бобик 33·00—34·00, сіно 7·50—8·50, солома 4·25—4·75, гречка 40·75—41·75, льон 68·00—71·00, ріпак озимий 68·00—71·00, мука пшенична 4-проц. 82·00—87·00, мука пшенична 50-проц. 72·50—76·00, мука житня 65-проц. 59—61, грисік кукурудз. 49—50, мука кукур. 34·00—35·00.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Діточий баль.

Діточий світ не такий то вже далекий від нашого, щоби не можна було повести паралелі.

Діти так само вдають, гороїжаться, люблять, ненавидять, сваряться, бються, жартять, шахрують і крадуть, а якби могли, то робилиб усе, чого не можуть.

Танцюють діти і всі найновіші танці, виконуючи ті самі рухи, що й старші, — з тією хіба ріжницею, що без ніякої скритої думки.

Так само як і старші, уладжують діти балі: більше скромні й більше виставні, звичайні і костюмові.

Недавно мав я нагоду бути на однім костюмовім діточим балі — на жаль не як учасник, а як старший глядач.

Баль відбувся зовсім як у дорослих.

Початок був назначений на якусьтам годину і на салі був у тій годині тільки комітет та музика. Пів години пізніше появилася перша учасниця, а за нею перший учасник.

Після цього саля почала заповнюватись, бо вже не встидно було ввійти.

Сипалося маленьке брацтво як з мішка і виповняло гамором традиційно—німі кімнати „Української Бесіди".

Як всі ці маленькі були симпатичні і які подібні до старших!

Не минуло й чверть години а вже занотовано пять драпнень, три сварки і один плач.

Не обійшлось і без обявів щирішої симпатії.

Мій син жалувався потім, що одна дівчинка тиснула його весь час за руку, а доня мойого приятеля хвалилася, що її поцілував директорський синок.

Для чужосторонного чоловіка, баль львівських дітей міг бути цікавим або й ні, але для мене він був розкішю.

Знаючи майже всіх дітей, я завважував дуже цікавий обяв. Не знаю як це назвати: атавізм, голос крови чи припадок, але діти батьків, які колись чули до себе симпатію, відразу знайшли себе.

Син пані В. весь час асистував доньці пана Ф., дочка пана К. вмирала з туги за сином пані Ш., а син пана Р. токував біля синоокої дочки пані Т.

Як здивувались би малі аманти чи амантки, колиб так були кілька літ тому заглянули на баль дорослих!...

З поведення поодиноких дітей можна було вимиркувати, чим є або чим займаються їхні батьки.

Син директора ходив надутий та неприступний і злостився, чому йому образи не кланяються.

Син кандидатки на посла обцілював усіх і вся, думаючи, що тим робом дістане нагороду.

Син редактора, обмурзаний чорнилом, щораз жадав від мами паперу.

Син учителя, уважаючи себе за одиноко покликаного, викладав щось „екс катедра", а потім нарікав, що його ніхто не слухає.

Дочка адвоката за кожну хвилину розмови казала собі платити... пампушками або тортом.

Діти урядників залюбки висиджували крісла, а діти промисловця ліцитували буфет.

На жаль не був я до кінця балю і не знаю, хто дістав перший нагороду.

Прекрасний малий турок чи коминярчик, сніп чи моримуха?!...

На мою думку перша нагорода належалась малому хлопцеві, який що правда був без костюму, але зате викрикував, сварився, бив, дряпав і кусав, кидався на всі сторони і був загалом „неможливий".

Спитаєте, чому саме він!?

Бо він був найбільше стилевий, найбільше своєрідний.

Представляв: дикого кандидата на посла.

Галактіон Чіпка.

НОВИНКИ.

— Нема переселення до СРСР. Консульство СРСР у Львові просить помістити нас таку інформацію: „Останніми часами з невідомих джерел поширились вістки про переселення до СРСР. В тій цілі приїзжають селяне з ріжних далеких сторін у Львів до консульства, наражаючись на страту часу і видатки. Щоби цьому запобігти, консульство СРСР у Львові подає до відома, що ніяких справ переселення на разі не проводить».

— Куди їдуть наші мистці. Віктор Цимбал, наш молодий мистець, що скінчив минулого року у Празі промислово-мистецьку Академію виїжджає до Ріо де Жанейро, куди дістав запрошення на посаду проф. графіки в тамошній Академії. В. Цимбал зробив за останні роки цілу низку прегарних ілюстрацій до видавництва „Світ Дитини" у Львові і працює тепер над цілим циклем рисунків для нового видання творів Гоголя для молоді в цьому ж видавництві.

— Львівська панорама. 24-літній Мих. Сетнік пробував відобрати собі життя бритвою. — На вул. Мартина поліцай надибав опівночі двох вломників „при праці": вони опорожнювали з харчів будку. Один вломник хотів боронитись ножем, але на вистріл із револьверу, волів піддатись. — Фейвель Целермаєр торгує оселедцями, і саме тому любить перфумовані легкі дами; але він не любить платити за забаву і передає їм дискретно фальшиві гроші.

— Рекорди. Недавно помилуваний французький каторжник Дйедоне, спільник славної передвоєнної банди Бонно, взяв цими днями шлюб... із власною жінкою. Його жінка після його засуду, дістала розвід і змінила прізвище. Але на протязі довгих літ жалувала цього і тепер, коли він вернувся, рішила вдруге вийти за нього замуж. — Француженка Корнель 85-літня старушка рішила відсвяткувати своє брилянтове подружа досить оригінально: вперше в своїм житті сіла на літак і в погану погоду три чверти год. їздила над містом. — Із „Рабочей Газети" виписуємо таку новинку: „Замоскворецький кабінет побуту переглянув 610 дітей у шкільному віці. 79 проц. хлопців і 70 проц. дівчаток уже знають смак спіртних напитків; 46 із них пили так, що були зовсім пяні.

— Король вломників. У Буенос Айрес арештували міжнародного злодія, громадянина Лодзі Герлика, відомого як спеціяліста від вломів. Цей „тигр" вломався в 1923 р. до золотарської крамниці в Берліні; в 1926 р. ограбив із спільниками таку-же крамницю в Брюсселі у білий день. У 1927 р. переловили його в Берліні при чужих діямантах і він посидів пів року у вязниці. Поліція не знала, кого має в своїх руках. Аж тепер, коли розіслали відтиски пальців Герлика по всім усюдам, аж в Буенос Айрес найшли лодзького „промисловця" при новій роботі.

— Розпалене залізо ліком. Відомий берлінський хірург проф. Бір мав у медичнім Т-ві відчит про лікування розпаленим залізом у випадках, де операція безвиглядна. Це дуже старий спосіб, має ще традицію Гіпократа. Проф. Бір приклав його в 400 випадках при поважнім запаленні мязів, хронічній інфекції, нарушення костей, то-що, і мав прегарні висліди. Одначе користуватись ним можна тільки з незвичайною обережністю та досвідом.

— Хустини до носа — шкідливі. Канадійський проф Рауль Бльонде почав дуже енергійну боротьбу, страшенно актуальну тепер, коли в Европі панує пошесть нежиту та простуди. Отже цей професор заявляє, що хустина до носа це найбільше ідіотичний спосіб із погляду гигієни чистити ніс. Носити в кишенях зародки бацилів із носа та уст — нездорово для нас і для інших! Щоби боротись із бацилями, треба би йти за прикладом японців, які вживають паперових хустин, викидаючи їх негайно. Одначе проф. Бльонде каже, що викидати такі хустини теж негігієнічно. Найкраще було би їх палити. Для цього в місті і в домах на кожнім кроці повинні би бути спеціяльні горіючі апарати. Коли-ж йому пригадали, що це теж не дуже безпечне і легке, а крім цього, що папір у нинішніх часах страшенно дорогий, професор відповів, що таки більше гигієнічним від хустини є спосіб із XVI. ст., коли люди чистили ніс — двома пальцями. Хто знає, чи цей спосіб уживаний у нас на селі не є теж подекуди причиною, що там нежит поширюється менше, ніж у нас, у країні хустин до носа. Із усього виходить, що простолюддя має всодну гигієнічну мудрість, про яку культура забула!

— Світова всячина. Робітничий кабінет у Норвегії вніс у парлямент законопроєкт про обмеження військового бюджету. — У Кашав (Чехосл.) відкрили зорганізовану мадярську шпіонажу. Арештували 15 осіб. — Бельг. король вибирається літом до Конго. — Звістки про революцію в Португалії є видумкою. — Італ. пост А-куніцію поважно занедужав. — У Берліні арештували шайку, що заробляла гроші на перегонах користуючись незаконними способами. — У Болгарії прийшли нові сильні морози. — У Парижі посадили в слідчу вязницю князя Фердинанда Бурбонського і його спільника графа Оросвіа за фальшування пашпортів і векслів. — У Штокгольмі [illegible] за життя дослідника Свен Гедіна, який вибрався в експедицію в Гашунор [illegible] [illegible] — У Болгарії відкрили [illegible] [illegible]

лити в воздух кілька держ. будинків. — Біля Гавой вибухла бензина на кораблі: 45 вбитих.

— **Маскарада.** У відповідь на численні запити з краю та зі Львова Маскарадовий Комітет повідомляє, що запрошення набути можна вже в суботу дня 11. ц. м. і слідуючі дні від год. 9—1 в льокалі Кооперативи Руська 18, І. п. Запрошень при вступі безумовно вплачуватись не буде. Комітет відбув вже ряд засідань і нарад в справі прикрасн салі та буфету. Мистці декоратори виготовили окремий плян для прикрашення балевої салі та побічних комнат. Намічено декорацію в одноцільному стилі. Зокрема повістю будуть змінені будуари та кіоски. До сьогоднішнього дня зволили ласкаво зголосити дарунки для нагород за найкращі маски: Вп. Стефанович, теперішній власник давньої фірми Зубик — скатерть з комплєтом на стіл. Арт. маляр І. Іванець прегарний етюд, про який недавно розписувалась критика з останньої львівської виставки пластиків у Промисловім Музею. Робітня п. Могильницького виготовляє спеціяльний килим із заграничної смирненської вовни. „Червона Калина" комплет усіх своїх видань між иншим спомини ген. Петрова і найновішу повість Р. Купчинського „Курилася доріженька" в мистецькій оправі. Дальші зголошення напливають.

Театри.

„Коопер. Український Театр" під дирекцією п. Сталинка (вул. Шашкевича).

Перерва.

Міський великий театр:

9-го г. 7:30 „Цілунок Попелюшки".
10-го 7:30 „Кавалєрія рустікана" та „Паяци".
11-го 3:30 попол. „Цілунок Попелюшки".
11-го 7:30 „Паганіні".

Міський „Театр Новин":

9-го г. 7:30 „Дівча з Пушти".
10-го г. 7:30 „Дівча з Пушти".
11-го г. 7:30 „Феноменальна умова", американська комедія Леррі Джонсона.
12-го год. 3:30 попол. „Д-р Юлія Сабо".
12-го г. 7:30 веч. „Феноменальна умова".

Кіна.

„Аполльо": „Гробовець кохання".
„Палас": „Схід сонця".
„Лев": „Звеличана".
„Фатаморгана": „Парада рекрутів".

Поможім здвигнути дім-захист для українських письменників і журналістів у Ямній. Засвідчім ділом зрозуміння важної культурної праці і виявім свою вдячність українським робітникам пера! Жертви слати на адресу: Львів, Підвале ч. 7., Земельний Банк Гіпотечний, книжечка ч. 1141.

Передвиборчі віча і збори.

ОКРУГ 52 (СТРИЙ).

Позір Сколівщина!

В неділю дня 12-го лютого ц. р. в год. 12-ій в пол. відбудеться велике окружне віче в Підгородцях біля церкви для всіх окружних сіл.

Позір Перегінщина!

Дня 15. лютого ц. р. в год. 1-шій відбудеться велике окружне передвиборче віче в Перегінську. Реферують кандидати на послів листи ч. 18. д-р Іван Курівець зі Львова і дир. Остап Луцький зі Стрия.

ОКРУГ 53 (СТАНИСЛАВІВ).

Позір Печеніжинщина!

Передвиборчі віча: Дня 12-го лютого ц. р. в год. 11-ій передпол. Баня—Березів—Лючки (разом).

Дня 15-го лютого в год. 2-ій попол. Березів Вижний —Середний і Текуча.

Дня 12-го лютого ц. р. в год. 12-ій Митлин, Ковалівка, Столчатів.

Дня 26-го лютого ц. р. в год. 11-ій Текуча для сіл: Березів Нижний, Лючa, Текуча, Акришори, Березів Середний.

Дня 19. лютого велике повітове віче в Печеніжині

Позір Надвірнянщина!

Дня 26. лютого відбудеться передвиборче віче УНДОбеднання в Зелениці.

Дня 27. лютого ц. р. передвиборче віче в Пнівю.

Дня 29. лютого велике повітове віче в салі „Народнього Дому" в Надвірній. Початок в год. 1-шій в полудне. Реферувати на вічах будуть кандидати листи ч. 18. на 53. округ.

ОКРУГ 54 (ТЕРНОПІЛЬ).

Позір Скалатщина!

Дня 16. лютого ц. р. в год. 11. в полудне відбудеться в Грималові велике повітове передвиборче віче УНДОбеднання в салі читальні „Просвіти". На вічу будуть реферувати кандидати на послів о. прал. Л. Куницький і п. Бабина Баранова.

За здобуття українського мандату у Львові.

НАРОДНИЙ ВИБОРЧИЙ ФОНД ДЛЯ ЛЬВОВА.

Шкода богато слів тратити на те, щоби доказувати, яке величезне значіння має для українців здобуття посольського мандату у Львові. Шкода, бо зрозуміє це легко навіть кожний неполітик, кожний, що має в собі почуття національної свідомости та визнає потребу національної солідарности.

Здавна давна чуємо від поляків про те, що Львів польський, здавен давна обсервуємо солідарне змагання усіх польських чинників надати йому специфічно польський характер при помочі пляново та доцільно веденої польонізаційної роботи. Зокрема протягом останніх літ, часів польської державности, унаглядняється та тенденція поляків на кожній ділянці життя і на кожному кроці у Львові.

Одначе не зважаючи на всі польські заходи українське населення Львова стоїть твердо на своїх національних позиціях, боронить їх завзято та навіть подекуди намагається здобути нові. Здобуття українського мандату у Львові засвідчилоб перед цілим світом про живучість, національну свідомість і не лише про політичну життєздатність але й про політичну вироблелість українського населення Львова. Здобуття українського мандату у Львові — це не лише справа одної політичної партії, — ні! — це справа престіжу цілої нації. В імя цеї великої та незвичайно важкої справи мусять українські національно свідомі громадяни Львова змобілізувати всю енергію, всі сили, щоби вийти тілько та славно із повною перемогою при цих виборах. Щоби це сталося треба взятися до праці, треба розкрити очі на вагу цеї справи усім — непідаючим, незнаючим і малоспаючим, малозорієнтованим, малосвідомим. Коли так зрозуміють свої громадські та патріотичні обовязки національно здисциплінoвані ряди львівської української громади, коли кожний її член розвине відповідну працю — перед нами станутъ реальні перспективи перемоги.

Одначе і самої праці самої пропаганди за мало. Бо на виборчу працю, на само переведення виборів треба немалих коштів. І тут знову усе залежить від нас, залежить від нашої політичної та національної зрілости. Злучи власними силами до виборчої боротьби мусимо з власних засобів покрити і всі видатки, звязані з нею. А техніка виборів вимагає їх немало. Ми певні, що український Львів зареагує тілько на цю потребу Українського Народнього Виборчого Комітету для Львова, що веде виборчу акцію під гаслом зібрання всіх українських голосів на національну виборчу листу ч. 18, ми певні що зареагує і зложит потрібний і необхідний фонд для успішного переведення виборчої кампанії. Справа це важна і нетерпить проволоки. Відкриваємо на сторінках нашої газети трійковий лапцюг для збірки.

Перший зложив на народний Виборчий Фонд для Львова голова УНДОбеднання *д-р Дмитро Левицький 100 зол.* і кличе: д-ра Ст. Федака, д-ра І. Курівця і д-ра Маріяна Панчишина. — Датки слати на вкладкову книжочку Центробанку ч. 8480, Львів, Ринок 10. І. пов.

На Народний Виборчий Фонд Українського Національно-Демократичного Обєднання вложили далі в золотих: о. Амврозій Мороз, в Бориші 20; о. д-р Василь Левицький, в Перемишлі, Черешнього ч. 6 30; Микола Єрмолаєв, Варшава, Електоральна, 34—4 5; о. Микола Рибак, Мацьова, п. Лабова 5; Евстахій Дольо, в Пільзні 10; Лев Соханський, Ряшів, Любомирських 4, 10; о. Северин Метелля, в Любачеві 5; о. Дмитро Панасевич, Балигород 5; о. Нестор Величковський, Базар 5; о. Аполлоній Кенчинський, в Балшанові 15; о. Василь Навроцький, в Мушкатівці 5; о. Василь Мотик, в Маріямполі 5; д-р Теодор Созанський, в Старім Самборі 5; о. Михайло Ревакович, в Волосінці п. Славско 4; о. Іван Жарський, в Гауча, п. Ляшів 4; Михайло Коваленський, Варшава, 5; Юрій Бойкова, в Краліні 2; Омелян Боберський, Полоzів Великий 5; о. Павло Малецький в Річицях 5; о. Юліян Левицький, в Руськім Селі 2; о. Юрій Мелимуха, в Кобилах 5; о. Василь Тинчак, в Рябниках 3; Монастир ОО. Василіян в Кристинополі 5; Михайло Вихрик, у Сільці 2; о. Іван Придаткевич Горожанка 5; о. Іван Сендецький, в Золотниках 2.50; о. Іван Мінко, в Кривім п. Козова 5; о. Петро Шанківський, Копичинці 10; Михайло Строніцький, в Калуші 5; Лонгин Коровецич, Скнилів 1; Никола Вілецький, Пацинів — Вигода 25; о. Василь Кужик, Зборів 5; Іван Ратоць, Міховинці, п. Гаухів 4.

(Дальше буде).

З життя наших установ.

„СОЮЗ УКРАЇНСЬКИХ КУПЦІВ" У ЛЬВОВІ.

Дня 2. лютого відбулися звичайні загальні збори „СУК." які є доказом, що ця організація актуальна і жива, бо на збори зїхались не лише українські купці зі Львова, але і з далекої провінції, як з Коломиї, Станиславова, Бурштина, а купці з Перемишля і Сколього відгукнулись окремими листами, висловлюючи свої дезідерати та внески. Заг. збори СУК. рішили розвинути широку акцію за своїм Торг. пром. банком, який уже почав свою працю, отвирають при цьому Банкові товаровий відділ, а опріч того дали почин до збірки на Бурсу для торговельної молоді і піддали думку заснувати фаховий пресовий орган. СУК. має вже три філіяльні гуртки, а саме: в Перемишлі, Станиславові, Коломиї, а тепер організує четвертий філіяльний гурток у Сколім.

Загальні збори СУК. вибрали головою Т-ва Гр. Ганулянка і Раду, яка тогож дня на першім засіданні уконституовалась так: заст. голови Ос. Стефанович, секретар Д. Конюх, скарбник О. Онисько, господар Е. Гонихович. Одним з перших проєктів поставила Рада „С. У. К." на черзі зорганізувати рухому торгівлю виробами наших промисловців, себто товари продуковані нашими промисловцями, мали би розвозитись по селах і містечках провінції, щоби таким робом запевнити нашим продуцентам ширший збут. Ту увійшлиби теж книжки та взагалі видавнича продукція. Як би все українське купецтво згуртувалось у своїй становій організації, тоді спільними зусиллями можна би здійснити неодно гарне діло та піднести наш економічний рівень.

„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ ДІМ У СЯНОЦІ.

Дня 11.XI. 1927 відбулися Основуючі Загальні Збори Лемківського Товариства „Український Народний Дім" у Сяноці. Метою Товариства є: двинути культурно лемків у повітах сяніцькім, ліськім, коросненськім, березівськім і стрижівськім. До цеї мети Товариство змагатиме будовою „Народних Домів" по громадах, основуванням ріжних шкіл, особливо ремісничих і промислових, бурс та захистів для дітей, бібліотек, театральними виставами, концертами.

Членом Товариства може стати кожда особа української народности. Обовязком члена є вплачувати щорічно 5 зол. вкладки до Товариства. Членів Товариства приймає Виділ.

Першим і найважнішим завданням Виділу Товариства є: двигнути у Сяноці, столиці Лемківщини „Український Народний Дім", де знайшли би приміщення ріжні наші установи.

На цю ціль, має Товариство около 1.100 долярів призбираних серед лемків у Америці (около 750 долярів), як також серед Громадянства у краю.

Виділ Т-ва просить усіх урожденців Лемківщини і всіх перебуваючих тепер на Лемківщині, як також всі Кооперативи, Читальні Просвіти та инші Інституції допомогти нам у початому ділі, вступаючи у члени нашого Т-ва, та жертвуючи на нього.

Оповістки.

З приводу злобної поголоски яку несовісні люди пустили між громадянством, начеб я їздила з п. Іванною Блажкевичевою до Гаїв великих б. Тернополя на агітацію за виборчою листою соціял-ст. радикалів, подаю до прилюдного відома, що така поголоска є підлою клеветою і кождого, хто буде її поширювати, потягну до судової відповідальности. — Тернопіль дня 4. лютого 1928. — Антонія Конрадова. 1474

Ширші сходини членів Т-ва „Союз Українок" відбудуться в неділю 12. ІІ. в год. 5. поп. в салі Бесіди Руставелого 22. На порядку дня: реферат і організаційні справи. О численну участь членів просить Головний Виділ Товариства. 1479a) 1-2

Нові видання „Русалки". Рекордовим виданням „Русалки" є сьогорічні великодні листівки. Є їх небогато, всего 6 зразків, але прямо промовляють до серця і душі. На цю серію склались репродукції прегарних акварель: А. Манастирського, С. Томасевича, Ф. Гриневича і Вол. Тарновецького. Серія 6 шт. коштує з почтою 2 зол. Сотня 12 зол. Листівки ці одержують передплатники Театральної Бібліотеки" даром, як премію за перший квартал. (Передплата на „Театр Бібліотеку" коштує річно 10 зол.). З найновіших випусків „Театральної Бібліотеки" заслугує на увагу драма І. Тогобочного „Матинаймичка" (ціна 1·20) і партитура до цеї драми (1 зол.). Замовлення слати до В-ва „Русалка", Гр. Ганулян, Львів вул. Куркова ч. 10. 1472

У пятницю дня 10. лютого в 7. год. вечером відбудуться у комнатах Музичного Інститута в Дрогобичі Загальні Збори Т-ва „Дрогобицький Боян" зі звичайною програмою нарад. Проситься всіх членів доконче явитися на вище згаданих зборах. — Виділ. 1473

„Союз Українок" у Львові складає отсим щиру подяку фірмі **М. Хамула, Львів, Трибунальська вл. 1,** за безкорисне випожичення килимів для прикрашення салі на Свято Кобилянської. 1478

За редакцію відповідає Василь Мудрий. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Видавничої Спілки „Діло", Львів, Ринок ч. 10.